

Schweigman tovert met beelden

Amsterdam Toneel

door Margriet Prinssen

En toen was er licht. Twee schijnwerpers flitsen regelrecht het publiek in. Meteen is het weer pikdonker, veel donkerder dan daarvoor. De voorstelling 'Hoek' begint vanuit het niets: zwart en stil. Zachtjes beginnen er geluiden te klinken, vaag herken je getsjirp van vogels en langzaam neemt het volume toe. Als toeschouwer word je door de dwingende hand van regisseur Boukje Schweigman snel losgewoeld uit de alledaagse beslommingen; de zintuigen worden op scherp gezet. Schweigman heeft samen met vormgever Theun Mosk een reputatie opgebouwd met eigenzinnige voorstellingen, waarin de grenzen van mime, dans, theater en beeldende kunst achteloos worden opgerekt. In 2003, net afgestudeerd aan de Amsterdamse Mimeopleiding, won Schweigman al de Ton Lutzprijs met haar voorstelling 'Klep' en in 2005 werd ze genomineerd voor de VSCD Mimeprijs voor 'Wervel'.

'Hoek' is opnieuw een bijzondere voorstelling. Schweigman creëert een volstrekt eigen theatertaal zonder tekst. Ze vertelt haar verhaal met licht, beeld, geluid en beweging.

Na minutenlang in het donker te hebben gezeten, ontwaar je in de verte een soft focus beeld: de hoofden van de vier spelers zijn gevangen in een spotlight, dicht tegen elkaar aangedrukt

in een krampachtige houding. Het is een adembenemend begin. De spelers blijken gevangen in een hoek, waar ze over elkaar heen krioelen en met hun benen tegen de muur omhoog kruipen. Na een poosje begint er wat structuur en rust in de bewegingen te komen en als vanzelf ook een zekere schoonheid. Totdat de roestige wand die hen gevangenhoudt plotseling naar achteren schuift en ze in paniek raken. Het kost tijd om te wennen aan de plotselinge vrijheid: hulpeloos schudden ze heen en weer met alles wat bewegen kan. Schweigman en Mosk creëren prachtige beelden: het is niet moeilijk om deze voorstelling te zien als een metafoor voor de geboorte of het scheppingsverhaal.

De vier spelers/dansers, twee mannen en twee vrouwen, maken een soort ontdekkingsreis met hun lichaam. Ze leren zitten, lopen, liefhebben, stampen op de grond, met elkaar vechten. Soms worden ze naar voren gedwongen door de bewegende muur of krijgen ze juist alle vrijheid.

De hoek heeft twee tegenstrijdige kanten: de spelers worden erdoor beschermd maar ook gevangengehouden. Schweigman laat die dubbelheid zien aan de hand van alledaagse fenomenen, in een voorstelling vol prachtige beelden en mooie vondsten.

' Gezien: Amsterdam, Frascati, 19 jan. Verder onder meer nog te zien: wo 24 jan De NWE Vorst Tilburg; do 25 t/m za 27 jan Huis aan de Werf Utrecht; vr 2 en za 3 mrt Verkadefabriek Den Bosch.